

Χωριστείτε σε δύο ομάδες και συγκεντρώστε όσες πιο πολλές μικρές αγγελίες μπορείτε. Συζητήστε στην τάξη για τα χαρακτηριστικά τους. Έπειτα φτιάξτε και εσείς τις δικές σας μικρές αγγελίες και κάντε διαγωνισμό. Κερδίζει όποιος γράψει τη μικρή αγγελία με τις λιγότερες λέξεις.

Να σας πω την αγγελία που έγραψα;
«Πωλούνται παλιά τεύχη περιοδικού *Χωχαρούπα*. Πληροφορίες Χαρά.
Τηλ.: 2310-001515».

5

Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα με τις λέξεις με τα **έντονα γράμματα** του κειμένου 4.

ΤΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομαστική	ΤΟ	ΟΙ	ΟΙ	ΤΑ
Γενική	ΤΟΥ	ΤΟΥ	ΤΩΝ
Αιτιατική	ΤΟ(Ν)	ΤΟ	ΤΟΥΣ	ΤΑ

Τα **ο, η, το** είναι **οριστικά άρθρα**. Τα χρησιμοποιούμε όταν μιλούμε για **ορισμένο** πρόσωπο, ζώο ή πράγμα. Για παράδειγμα, **ο** μπαμπάς **του** Λουκά, **η** γάτα **της** Χαράς, **το** μολύβι **του** Αρμπέν.

6 Διάβασε δυνατά το παρακάτω ποίημα.

Πέντε ποντικοί

Στο σκοτάδι μαστορεύουν πέντε ποντικοί.

Τι σκεπάρνια! Τι πριόνια! Τι μαστορική!

Σε ντουλάπι **νοικοκύρη** βάλθηκαν να μπουν.

Κρατς ο ένας, κριτς ο άλλος κόβουν και τρυπούν.

Είναι νύχτα και στον ύπνο το 'ριξαν βαριά.

Ετεμπέλιασε ο γάτος δίπλα στη φωτιά.

Μόνο η φάκα στο ντουλάπι κάθετα ξυπνή

κι αφουγκράζεται τον **κλέφτη**, κι ώρες αγρυπνεί.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Μάθε να γράφεις **σωστά** το πρώτο δίστιχο.

7 Μπορείς να βοηθήσεις τη Γαλήνη να συμπληρώσει τον παρακάτω πίνακα;

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Όνομαστική	ο	ποιητής	νοικοκύρης
Γενική	του	κλέφτη
Αιτιατική	το(ν)
Κλητική	-	κλέφτη	ποιητή	νοικοκύρη
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Όνομαστική	οι
Γενική	των	κλεφτών	νοικοκύρηδων
Αιτιατική	τους	κλέφτες
Κλητική	-	κλέφτες	ποιητές	νοικοκύρηδες

Τώρα πήγαινε στη σελίδα 62 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε τις ασκήσεις **5**, **6** και **7**.

8

Διάβασε τον παρακάτω διάλογο.

– Βάγια, γιατί η δασκάλα μου διόρθωσε τη λέξη «θάλασα»;

– Γιατί η λέξη «θάλασσα» γράφεται με δύο σ.

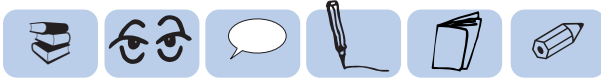
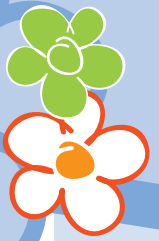
– Ναι, όμως είτε τη γράψω με ένα σ είτε με δύο, διαβάζεται το ίδιο, έτσι δεν είναι, Βάγια;

– Ακριβώς! Πρέπει, ωστόσο, να γράφεις σωστά τη λέξη.

Για να δεις και άλλες λέξεις με δύο όμοια σύμφωνα, πήγαινε στη σελίδα 63 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε την **άσκηση 8**.

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Τα χαρακτηριστικά του λεξικού σου.
- ✓ Να βρίσκεις γρήγορα μια λέξη στο λεξικό.
- ✓ Να ξεχωρίζεις στο λεξικό σου τους ορισμούς από τα παραδείγματα.
- ✓ Να φτιάχνεις ορισμούς λέξεων.
- ✓ Να ξεχωρίζεις τα κύρια από τα κοινά ουσιαστικά.
- ✓ Να κλίνεις τα αρσενικά ουσιαστικά σε -ος .
- ✓ Να φτιάχνεις το δικό σου λεξικό.

Παρατήρησε προσεκτικά τις τέσσερις σελίδες.

- Ποιες σελίδες μοιάζουν μεταξύ τους;
- Σε τι διαφέρουν η μια από την άλλη;
- Από τι βιβλίο είναι βγαλμένη καθεμιά από αυτές τις σελίδες;

Βρες σε τι διαφέρει η σελίδα του λεξικού από τις υπόλοιπες.

1 Ξεφύλλισε το λεξικό σου και απάντησε:

- Πόσες σελίδες έχει το λεξικό σου;
- Με ποια σειρά είναι γραμμένες οι λέξεις;
- Τι γράφει σε κάθε σελίδα πάνω πάνω, αριστερά και δεξιά;
- Γιατί νομίζεις ότι γράφει πάνω πάνω αυτές τις δύο λέξεις;
- Σε τι χρησιμεύει το λεξικό;

2 Στο λεξικό οι λέξεις μπαίνουν με αλφαβητική σειρά. Όμως μερικές φορές δυσκολευόμαστε να βάλουμε τις λέξεις στη σειρά, γιατί η αρχή τους μοιάζει. Παρατήρησε τα πρώτα γράμματα των λέξεων και βάλε τες στη σωστή αλφαβητική σειρά.

πλαστελίνη
μπουμπουνίζει
πλαστικός

αγκάθι
δήλωση
μπουμπούκι

πλατεία
αγκαλιάζω
μπουφάν

δηλαδή
αγκαλιά
δηλώνω

1	2	3	4	5
Α α	Β β	Γ γ	Δ δ	Ε ε

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ζ ζ	Η η	Θ θ	Ι ι	Κ κ	Λ λ	Μ μ	Ν ν	Ξ ξ	Ο ο	Π π	Ρ ρ

ΜΕΣΗ

18	19	20	21	22	23	24
Σ σ	Τ τ	Υ υ	Φ φ	Χ χ	Ψ ψ	Ω ω

ΤΕΛΟΣ

A	...	M	...
.....
.....
.....

- 3 Η Χαρά και ο Αρμπέν παίζουν ένα παιχνίδι. Ανοίγουν το λεξικό τους και προσπαθούν να μαντέψουν πού θα βρισκόταν το όνομά τους, αν το λεξικό περιείχε και ονόματα. Παίξε μαζί τους...

Το όνομά μου θα ήταν μετά τη λέξη **χάπι** και πριν τη λέξη **χαράζω**.

Το όνομά μου θα ήταν μετά τη λέξη **αρμέγω** και πριν τη λέξη **άρνηση**. Θέλεις να βρεις και εσύ πού θα έμπαινε το όνομά σου στο λεξικό;

Το όνομά μου είναι

θα ήταν μετά τη λέξη

και πριν τη λέξη

Το λεξικό σου λέει: «Για να με γνωρίσεις, πρέπει να ψάχνεις στις σελίδες μου!» Πήγαινε λοιπόν στις σελίδες 65 και 66 του Τετραδίου Εργασιών, στις ασκήσεις **1**, **2**, **3** και **4**.

4

Χρωμάτισε **κόκκινες** όσες από τις παρακάτω λέξεις νομίζεις ότι βρίσκονται στην αρχή του λεξικού, **πράσινες** όσες λέξεις νομίζεις ότι βρίσκονται στη μέση του λεξικού και **μπλε** όσες λέξεις νομίζεις ότι βρίσκονται στο τέλος του λεξικού. Έπειτα αναζήτησέ τες στο λεξικό σου.

άγγελος νησί μήλο χνάρι λόφος
γιαγιά ώμος βρύση τρύπιος

Η πρώτη λέξη
του λεξικού μου
είναι η λέξη **άβολος**.

Αντίγραψε την πρόταση της Χαράς
στο τετράδιό σου και μάθε
να τη γράφεις **σωστά**.

5

Έλα να βρούμε οχτώ πληροφορίες
στο λεξικό. Διάβασε τις πληροφορίες παρακάτω
και βάλε τον αριθμό της σωστής πληροφορίας
στα κυκλάκια του λεξικού.

1. Ο αριθμός της σελίδας.
2. Η πρώτη λέξη της σελίδας.
3. Η τελευταία λέξη της σελίδας.
4. Η λέξη είναι θηλυκού γένους.
5. Η λέξη είναι ρήμα.
6. Η πρώτη σημασία της λέξης.
7. Η εικόνα μιας λέξης του λεξικού.
8. Μια αντίθετη λέξη.

11. Τι βιβλίο είναι αυτό;

γδέρνω γεμίζω

<p>α</p> <p>β</p> <p>γ</p> <p>δ</p> <p>ε</p> <p>ζ</p> <p>η</p> <p>θ</p> <p>ι</p> <p>κ</p> <p>λ</p> <p>μ</p> <p>ν</p> <p>ξ</p> <p>ο</p> <p>π</p> <p>ρ</p> <p>σ</p> <p>τ</p> <p>υ</p> <p>φ</p> <p>χ</p> <p>ψ</p> <p>ω</p>	<p>γδέρνω, γδέρνομαι ρήμα (έγδαρα, θα γδάρω)</p> <p>☑ Όταν γδέρνεις το χέρι σου, του κάνεις γρατσουνιές. ✍ <i>Η Αθηνά έπεσε από το ποδήλατο κι έγδαρε το γόνατό της.</i> ○ γρατσουνώ</p> <p>✓ Όταν ο χασάπης γδέρνει ένα ζώο, του βγάζει το δέρμα. ◇ Το γδάρσιμο είναι το σημάδι που έχουμε στο σώμα μας, όταν γδερνόμαστε.</p> <p>○ γρατσουνιά 🎵 γδέρ-νω</p>	<p>όπου βρίσκεται το σπίτι σου μαζί με τα γύρω σπίτια και τα μαγαζιά.</p> <p>🎵 γεί-το-νας</p>
	<p>γδύνω, γδύνομαι ρήμα (έγδυσα, θα γδύσω)</p> <p>☑ Όταν γδύνεις κάποιον, του βγάζεις όλα του τα ρούχα, τον αφήνεις γυμνό. Όταν γδύνεσαι, βγάζεις όλα τα ρούχα σου.</p> <p>✍ <i>Η Αθηνά έγδυσε όλες της τις κούκλες για να πλύνει τα ρούχα τους.</i></p> <p>○ Ξεντύνω ◇ γδύσιμο</p> <p>🎵 γδύ-νω</p>	<p>γειτονιά [η] ουσιαστικό (γειτονιές)</p> <p>→ γείτονας</p>
	<p>γεια επιφώνημα</p> <p>☑ Όταν θέλουμε να χαιρετήσουμε κάποιον, λέμε «γεια», «γεια σου». Λέμε «γεια σας», όταν χαιρετάμε κάποιον μεγαλύτερο.</p> <p>✓ Όταν κάποιος έχει αγοράσει κάτι καινούριο του λέμε «με γεια».</p> <p>✍ <i>«Με γεια το καινούριο φόρεμα Αθηνά!» είπε η Ελένη.</i> 🎵 γεια</p>	<p>γέλιο [το] ουσιαστικό (γέλια) → γελώ</p>
	<p>γείτονας [ο], γειτόνισσα [η] ουσιαστικό (γείτονες, γειτόνισσες)</p> <p>☑ Γείτονάς σου είναι αυτός που μένει κοντά σου, στον ίδιο δρόμο. Βλέπεις συχνά τους γείτονές σου βγαίνοντας από το σπίτι σου.</p> <p>◇ Η γειτονιά σου είναι η περιοχή</p>	<p>γελώ και γελάω (γέλασα, θα γελάσω)</p> <p>☑ Όταν γελάς, δείχνεις πως είσαι χαρούμενος ή πως βρίσκεις κάτι πολύ διασκεδαστικό, πολύ αστείο. Όταν γελάς, ακούγεται το γέλιο σου. ✍ <i>Οι γονείς του Κώστα πηγαίνουν συχνά σε κωμωδίες για να γελάσουν.</i> ● κλαίω</p> <p>◇ Το γέλιο είναι ο ήχος που βγάζεις, όταν γελάς. Ο ήχος αυτός μοιάζει με χα, χα, χα.</p> <p>● κλάμα 🎵 γε-λώ</p>
	<p>γειτονιά σου είναι η περιοχή</p> <p>- Είμαι το αντίθετο του αδειάζω. Τι κάνω;</p>	<p>γεμάτος, γεμάτη, γεμάτο επίθετο (γεμάτοι, γεμάτες, γεμάτα) → γεμίζω</p>
	<p>γεμίζω ρήμα (γέμισα, θα γεμίσω)</p> <p>☑ Όταν γεμίζεις κάτι, βάζεις μέσα όσα πιο πολλά πράγματα μπορείς.</p> <p>✍ <i>Ο Κώστας γέμισε τις τσέπες του με καραμέλες και βγήκε έξω να τις φάει με την Αθηνά.</i></p> <p>✓ <i>Η κοιλιά του Νίκου γέμισε από το πολύ φαγητό. Δεν υπήρχε πια χώρος για τίποτα άλλο.</i></p> <p>✓ <i>Χάλασε το πλυντήριο και το μπάνιο γέμισε νερά. Το μπάνιο είχε πολλά νερά.</i></p> <p>● αδειάζω</p> <p>◇ <i>Η κοιλιά του Νίκου ήταν γεμάτη</i></p> 	<p>82</p>

▶▶ Πήγαινε στη σελίδα 67 του Τετραδίου Εργασιών, ψάξε στο λεξικό και κάνε την άσκηση 5.

6

Στο λεξικό μερικές λέξεις εξηγούνται καλύτερα με ένα παράδειγμα. Βρες στο λεξικό τις λέξεις **μπροστά**, **άδειος**, **αλμυρός**, **μαρμελάδα** και αντίγραψε **στο τετράδιό σου** ένα παράδειγμα για καθεμιά λέξη.

Μάθε να γράφεις **σωστά** το παράδειγμα που βρήκες για τη λέξη **άδειος**.

7

Τώρα πια ξέρεις πώς είναι ένα λεξικό! Μπορείς λοιπόν να αρχίσεις να φτιάχνεις το δικό σου λεξικό. Μέσα σε αυτό θα βάζεις όσες λέξεις δε βρίσκεις στο σχολικό λεξικό, όσες λέξεις σου αρέσουν ή όσες λέξεις σου φαίνονται αστείες. Για να φτιάξεις το λεξικό σου, διάβασε τις παρακάτω οδηγίες!

1. Αγόρασε ένα ντοσιέ που να χωρά περίπου 100 σελίδες και να έχει χωρίσματα με τα 24 γράμματα του ελληνικού αλφάβητου.
2. Σε κάθε σελίδα θα γράφεις μία λέξη.
3. Γράψε τη λέξη που θέλεις με έντονο χρώμα.
4. Έπειτα σημείωσε αν **η λέξη αυτή είναι ουσιαστικό, επίθετο, ρήμα** κτλ. Αν δεν το γνωρίζεις, μπορείς να ρωτήσεις το δάσκαλο ή τη δασκάλα σου.